

MI MLADI BORCI

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 26 DIN, PODPORN VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO I.

LJUBLJANA, PETEK, 6. AVGUSTA 1937.

ŠTEV. 47.

Katoliška fronta v Združenih državah

POLOŽAJ CERKVE

V Združenih državah Severne Amerike uživa katoliška Cerkev pred državnimi oblastmi iste pravice kot navadna društva (Gl. NP. XI., stran 68.). Navezana je na lastno premoženje, iz lastnega denarja mora plačevati duhovščino in vzdrževati svoja poslopja. Vendar je moč katoliške Cerkve tudi v Severni Ameriki zelo velika, o čemer nas prepričajo sledeči podatki iz najnovejših časov.

NEKAJ STATISTIKE

Vsega imajo Združene države približno 126 milijonov prebivalcev. Vsak šesti je katoličan. Našo vero priznava torej enotna skupina 21 milijonov vernikov, medtem ko so protestantje razdeljeni na več kot 200 sekt. Če upoštevamo, da polovica Amerikancev svojih verskih dolžnosti sploh ne izvršuje, pride poleg 21 milijonov katoličanov samo kakih 40 milijonov protestantov. Katoličani namreč skoraj vsi izvršujejo svoje verske dolžnosti, medtem ko protestantske verske skupine vedno bolj razjeda verska brezbriznost.

Posamezne protestantske skupine so pa večinoma zelo šibke. Po več kot milijon pripadnikov ima samo pet protestantskih sekt: metodistovska, luteranska, prezbitarijska, episkopalna in anglikanska. In teh pet največjih sekt nima več kot vsega skupaj 24 milijonov ljudi!

KATOLIČANOV JE VEDNO VEČ

Katoličanstvo neprestano napreduje, deloma ker naraščajo katoliške družine, deloma pa, ker število spreobrnjenec vedno bolj narašča.

Dandanes sprejema Cerkev v svoje vrste vsako leto 50.000 novih vernikov. Ta napredek bomo še bolj cenili, če pomislimo, da je ob nastanku Združenih držav (1776) bilo med tremi milijoni prebivalcev le 30.000 katoličanov, dalje če pomislimo tudi na nekatere neugodne okoliščine kakor individualizem skrajne demokracije in protidružinsko zakonodajo nekaterih zveznih držav, nič manj pa tudi na nekatere svobodne vzgojne metode.

BREZKOMPROMISNOST

Ali se morda vera zato tako hitro širi, ker nauk in moralo priroja posebnostim ameriškega značaja? — Nikakor ne! Krščansko resnico učijo tam kakor drugje: vso in v vsej njeni strogosti. Živijo celo tako goreče katoliško življenje, kot bi si ga le mogli želeli za slovenske katoličane. G. Battifol, univerzitetni profesor v Lilleu, je menil ob svojem povratku iz Amerike pred nekaj meseci, da lahko trdi, da 90% ameriških katoličanov svoje verske dolžnosti dejansko izvršuje. Njihovo zadržanje pri cerkvenih obredih je vzorno — pa to ni samo nekaj zunanjega: tudi notranje živijo globoko katoliško. Seveda ni vse popolno, toda imamo nedvomne priče za trdnost njihove vere, tako na primer dejstvo, da so duhovniški poklici zelo številni: 20.000 duhovnikov na 21 milijonov katoličanov; 100.000 redovnic, od katerih se jih 75.000 bavi s poučevanjem v šolah.

TISK

Za tisk skrbijo katoličani z vso pazljivostjo. Izdajajo deset dnevnikov, 150 tednikov, 162 mesečnikov in 34 tromesečnikov. Razen kakih dvanajstih izjem imajo glavni katoliški listi krajevni ali pokrajinski značaj.

Moj Bog, daj mi spoznati moj pravi poklic, ki si mi ga določil od vse večnosti.

(Legaut.)

ORGANIZACIJE

Katoliška akcija Amerikancem ni tuja. Njevo vodstvo je v rokah laiškega narodnega sveta, ki se deli v narodni svet katoliških mož in narodni svet katoliških žena. Oba sveta razširjata svoj vpliv na vsa društva v škofiji. Ta osrednji organizem je navezan na ustanovo, ki ima nalogo, vzporejati vse sile pod vodstvom hierarhije. To je N. C. W. C. — National Catholic Welfare Conference. Tej nacionalni konferenci za širjenje katoličanstva stoji na čelu odbor desetih nadškofov in škofov, ki se volijo vsako leto na splošnem zborovanju.

Vodstvo nad delom organizacije ima pet odsekov, vsak pod predsedstvom škofa. To so od-

seki za vzgojo, za tisk, za socialno delo, za zakonodajno akcijo in petič izvršilni urad. Vsak teh odsekov je prav tako razdeljen v pododseke. Tako ima na primer odsek za vzgojo oddelke za statistiko, za učno osebo in za raziskovanje na področju pedagogike.

MOČ IN NAPREDEK

Kakor vidimo, je dovolj znakov, da je tudi v Ameriki Cerkev trdna in živa. Medtem ko protestantizem kot žrtev svojih lastnih zmot počasi hira, se katolicizem radi trdnosti svojih naukov vedno bolj ukoreninja v tleh, ki so sicer na prvi pogled zapisana materializmu.

DINAMIKA REVOLUCIONARJEV

NETENJE REVOLUCIJ

Komunistični revolucionarji so s svojimi lažmi in svojo drznostjo povzročili opasno revolucionarno razpoloženje po vsem svetu. V mnogih državah je to revolucionarno razpoloženje povzročilo bolj ali manj nevarne revolucije. Bolj nevarno pa je to, da so nekatere vlade sramotno podpirale revolucionarje s tem, da so pustile kršiti pravice in svoboščine mirnih katoličanov. Jasnno je, da je moralo priti do tega, kar je prišlo v Mehiki, Španiji in sedaj v Franciji. Kljub temu, da zgledi kažejo, kako so te vlade grešile, pa še danes mnoge druge vlade podpirajo te revolucionarje, radi česar revolucionarno razpoloženje še vedno napreduje.

Uspeh revolucije je vprašanje dinamizma. In tega je na komunistični strani preveč, na strani reda pa premalo. Na strani komunizma se šopirita tiranija in laž, toda združeni z drznostjo, na drugi strani pa v mnogih državah sicer res vladata demokratična svoboda in pravica, toda žal skoro brez dinamizma.

TRIJE VIRI KOMUNISTIČNE UDARNOSTI

Vprašanje je sedaj, odkod dobiva komunistični dinamizem svojo moč? Reči bi se moglo, da je njihov položaj ugoden radi dejstva, da oni napadajo, toda to napadanje samo je že bolj učinek dinamizma kakor pa vzrok. Trije viri so, iz katerih izhaja udarna moč komunizma,

1. Obilne zaloge denarja in propagandnih sredstev.

Doriot, ki je bil sam vodilen komunist, a se je spreobrnil, je dokazal, da je bilanco komunistične propagande v Franciji podprlo 250 ruskih milijonov, stradajočemu rusku proletarstvu izpred ust iztrganih. Prav tako kot v Francijo gre ruski denar tudi v druge države in tako z vso silo podpira komunistično propagando. Jasno je, da propaganda ob takih podporah ne more biti brezuspešna.

2. Drugi vir komunistične udarnosti je izšolanost in izvrstna priprava voditeljev, ki so skrbno izurjeni za očitno in za podtalno delo po stalno izboljševanih načrtih in metodah.

Prejšnji teden je bil v Ljubljani važen kongres: sestala se je »Slavia Catholica«, slovanska organizacija katoliških akademikov in starešin. Potek kongresa je prinašalo sproti dnevno časopisje, mi naj opomnimo samo na eno izmed resolucij, ki je za naše organizacijsko katoliško življenje resen opomin.

ZA MODERNE ORGANIZACIJSKE METODE

Druga točka drugega dela resolucij se glasi:

»Slavia catholica« naj se organizira po stanovskem načelu, in sicer: akademiki po študijskih strokah, starešine po stanovih. To v interesu poglobitve delovanja.

Ta zamisel, da bi se akademske in starešinske organizacije orga-

3. Tretji vzrok komunistične dinamike je mistika novega človeka; mistika novega sveta, ki ga je treba ustvariti. Ta lažna mistika navdušuje mase in voditelje, dasi ne tudi vseh poedincev.

*

Ta silna aktivnost revolucionarjev mora najti odziv v dinamiki katoličanov. Katoliškega gibanja sicer ne financirajo ne državne blagajne, ne kapitalistična velepodjetja, a to ne more biti ovira katoliškega dinamizma. Saj prava mistika je duhovnost. Duhovnost pa je moč katolicizma in nikakor ne materializma, ki duhovnost načelno tají. Katolicizem, brezpogojni katolicizem bo razvil mistiko, ki ji nobena druga sila ne bo kos.

„Slavia Catholica“

nizirale po fakultetah oziroma po stanovih, smo pri nas nazvali s tehničnim izrazom specializacija. Pomenljivo je, da je že pred sklepom slovanske organizacije spoznala nujnost specializacije in jo priporočila tudi svetovna dijaška organizacija »Pax Romana«.

DEDIŠČINA LIBERALIZMA

Doba liberalizma s svojim vplivom tudi katoliškim organizacijam ni prizanesla. Namesto, da bi se oblikovale tako, kakor narava sama kaže, po stanovih in poklicnih okoljih, so se pod vplivom liberalizma stanovske in poklicne razlike vedno prezirale in tajile. To pa je pomenilo razkroj, kajti v zdravem življenju družbe in poedince je vedno osnovno načelo stan in poklic.

Katoliške akademske organizacije, razen malih izjem, tega na-

čela niso upoštevale. Svojega članstva niso organizirale po fakultetah, to je po sedanjem glavnem življenjskem okolju in po bodočem poklicu. Pokazalo se je dozda dovolj jasno, da stare oblike organizacij iz dobe liberalizma za novi čas ne zadoščajo. Ker je v našem času idejni boj toliko ostrejši in resnejši, okolje in javno mnenje katoliškemu prepričanju bolj sovražno kot prej, so se stare, lagodne metode izkazale za nezadostne.

Nočemo prikrivati, da ta liberalna stanovska zbroda naše katoliške dijaške vrste in njih udarno in kulturno moč bistveno ovira. Zlasti komunistična propaganda zajame na vsaki fakulteti vsako leto toliko in toliko fantov, ki so na gimnaziji bili še katoliški ali vsaj indiferentni. Zanje se nihče ni zmenil, in sicer zato ne, ker je pri starem sistemu katoliških akademskih organizacij, ko so vse fakultete navzkriž pomešane med seboj, pametna skrb za poedince ali sploh nemogoča ali pa naporna in vkljub veliki delavnosti nepopolna in nezadostna. Če pa so akademska društva organizirana po fakultetah, se delo tako poenostavi in so naloge toliko jasnejše, da se z manj dela več naredi.

KDO SKRBI ZA STANOVSKO KULTURO?

Na drugi strani pa je dobrot specializacije, za katero se zavzemata »Slavia catholica« in »Pax Romana«, tudi v tem, da katoliška inteligenca dobi poleg splošne še posebej svojo poklicno in stanovsko pripravo in načelno pripravo.

Koliko je danes katoliških inteligentov, katerim se pozna, da v svojem poklicnem življenju za katoliška načela ne vedo!

Dokler bo vladala dosedanja organizatorna revščina, ne bomo mogli odločilno vplivati na kulturo, ampak bomo vedno imeli samo po nekaj kulturnih delavcev, ki bodo v zasebnem življenju dobri kristjani, v svojem poklicu pa vedno odvisni od sugestije nasprotnih vplivov. S takimi ljudmi ni mogoče zgraditi novega krščanskega sveta.

Jasno pa je zopet, da take specialne poklicne načelne izobrazbe ne morejo nuditi društva, v katerih se popolnoma mešano vzgajajo fantje vsaj petih različnih poklicev.

NAJMODERNEJŠA METODA

Na vseh kulturnih področjih: v znanosti, v gospodarstvu, v tehniki, v organizaciji se uvaja specializacija. Specializacija je danes dovolj preizkušena in priznana delovna metoda. Vsa znanost, gospodarstvo, industrija, vse v resnici sodobne večje organizacije izvajajo specializacijo.

In naša akademska društva? Nekateri bi menda radi, da bi bila Slovenija kakor kaka zakotna hribovska vas, kamor pridejo vse novosti ravno petdeset let kasneje kakor drugam.

PRAZNE SUMNJE

Tudi za naša akademska društva je bilo že predlagano, da se

specializirajo, razdelijo po fakultetah.

Za tem predlogom so pa nekateri zrl vse mogoče črne nakane in skrite zanke, samo pravega namena ne, da se namreč okrepi moč in prodornost naših društev čisto brez ozira na kake struje in zgolj radi skupne koristi. Mogoče bodo zdaj ob resoluciji »Katoliške Slavije« spoznali, da so se motili in se v tej zmoti borili le za starokopitnost.

Kar pa nas je mladih in brez predsodkov, bomo neutrudno delali za to, da ne bomo vedno capljali za petdeset let zadaj za svetovnim katolicizmom in tudi ne za komunisti.

*

Kako rdeči tisk laže

Neki radoveden časnikar se je trudil, da je znova prebral vsa »vladna« poročila, ki so jih objavili boljševiški listi.

Po teh »uradnih« komunikejih iz Madrida, Valencije in Barcelone je general Franco izgubil v desetih mescih 2,686.000 mož, 13.455 avijonov, 600 topov in 80.000 motornih vozil. Rdeči so zavzeli ozemlje, ki je dvakrat večje kot Španija in Maroko skupaj. Po istih poročilih je »Frente popular« 20krat osvojila Oviedo, Toledo 16krat, Saragoso 9krat, Cordovo 5krat in Huesco 33krat!...

Ves svet pa ve, da je general Franco zavzel samo enkrat — toda enkrat za vselej — Badajoz, Irun, San Sebastian, Talavera, Toledo, Malago, Bilbao. Oviedo je bil osvobojen enkrat samkrat, toda končnoveljavno.

Boljševiška zveza »Amis de l'Espagne républicaine« je razširjala fotografije otrok, ki so jih ubile »Francove bombe«. Te slike so grozanske falzifikacije. Pobrli so jih iz francoskih arhivov o vojni leta 1914. Nekaj teh ganljivih fotografij je izšlo tudi že v publikacijah o svetovni vojni — pred desetimi leti.

Zakonitost španske nacionalne vojske

Na strani belih se v španski vojski vojskujejo tisoči prepričanih in res katoliško živečih katoličanov. Preden so ti tisoči zagrabili za orožje, so si morali pred vestjo odgovoriti, ali je njihovo ravnanje dovoljeno ali ne. Ves tisk, ki ga krmijo razne komunistične in framasonske korespondence, je zagnal krik, da so nacionalisti uporniki, obenem pa hinavsko zavijali oči nad katoliškimi Španci, ki so se uprli, torej storili dejanje, ki ga cerkveni nauk strogo prepoveduje. In tako skuša med katoličani in vsemi, ki so jim pravna načela sveta, vzbuditi odpor proti belim »upornikom«.

BOJ BELIH JE ZAKONIT

Kaj pravijo k vprašanju katoliški teologi, moralisti, ki jim gre pod vodstvom cerkvenega učenstva znanstvena sodba o нравnih rečeh? Španski dominikanski teolog p. Ignacij G. Menendez-Reigalda je priobčil razpravo »La guerra nacional española ante la Moral y el Derecho.« (»Španska nacionalna vojska z moralnega in pravnega vidika«). Učeni tomistični pisec te temeljite razprave gradi svoje dokaze in utemeljuje svoje trditve predvsem z naukom sv. Tomaža Akvinskega o državi in z izjavami sv. očeta papeža Pija XI.

Svoje stališče povzema v naslednje stavke: »Vlada ljudske

Jain - Lucia

Baskovska povest. Prevod iz španščine.

V Bustuniji dobe irski izgnanci gostoljubno zavetje. Toda hitro se je izvedelo po baskovskih hribovih, da biva med njimi kraljevi sin, in stari Lekobide, baskovski vojvoda in potomec onega slavnega Lekobida, ki je ponižal ošabnost rimskih cesarjev in ki ga proslavljajo baskovske narodne pesmi, pošlje odposlanca h kraljeviču Lémorju in mu ponudi svoj dom v padurski dolini.

Lémor občuduje srečno deželo, ko dospe na dom baskovskega vojvode.

Sij slave obdaja starega Lekobida, sij čistosti in lepote obdaja mladostno čelo njegove hčerke Luz.

Že več mesecev biva Lémor v Lekobidovi hiši. Že več mesecev hoče zapustiti padursko dolino, kajti kot dober vitez in dober kristjan se sramuje svojega brezdelja, medtem ko ob Ebru Španci bijejo boj za sveto vero. Že več mesecev hoče dati svoj meč v službo hrabremu kastiljskemu vojvodi, toda vedno ga zadrže Luzine in Lekobidove prošnje, in pred vsem neka tajna sila, ki biva v njegovi duši.

Bojne igre in lov mu dajejo razvedrilo. Kadar gre Lémor v visoke gore, ki obdajajo padursko dolino, lovit divjega merjasca ali jelena, sloni lepa Luz pri oknu in postaja tem bolj otožna, čim bolj se tujec oddaljuje, in Lémor se ozira ter išče v oknu njenega obraza.

IV.

Baski so svobodni, svobodni kakor ptice v gozdu.

Nimajo gospodarja, ki bi mu morali služiti, nimajo drugih postav kakor postave, ki so zapisane v vesti njih starešin. Ti sodijo zločince in razsojajo spore pod senco svetega hrasta v Guernici.

Vsi so enaki. Razlikujejo se le po krepostih, razumu, starosti in po tem, da se pokoravajo svojemu vojvodi.

Baski si volijo vojvodo, ki je zmeraj pripravljen, da jih povede v boj, kadar pridere sovražnik v deželo. Že več ko pol stoletja pripada to slavno ime Lekobidu. Izvolili so si ga za vojvodo radi njegovega poguma, razumnosti in radi njegove slave.

Nekega dne se zberejo baskovski starešine pod svetim hrastom v Guernici. Eden izmed njih opozori, da je Lekobide že star, in ne bo več mogel voditi baskovskih čet, ko pridere sovražnik v deželo. Nato spregovori stoleten starček in pravi zbranim starešinam:

»Petnajst let je Leyalá, najmočnejši in najzvestejši pes v naših hribovih, stražil noč in dan hišo svojega gospodarja.

»Leyalá je že star!« pravi nekega dne »echeco-jauná«. In še tisto noč je novi čuvaj zasedel mesto, na katerem je Leyalá osivel.

Lisica, ki jo je Leyalá petnajst let strahoval, saj jo je vedno zavohal že od daleč, se je tisto noč prikradla in požrla kokoši, ker je mladi pes ni zavohal.

In Leyalá, ki je žalosten zapustil ležišče pred hišnimi vrati, kjer je spal že petnajst let, je tisto noč poginil, čeprav mu je gospodar pripravil mehkejšo in boljše ležišče, kakor je bilo ono, na katerem je spal petnajst let.

Tako je rekel stoletni starček, in od tega časa ni nihče več opozarjal, da je Lekobide že star.

Tudi Lekobide ne misli na to, kajti mladostni duh ga ne spominja na onemoglo telo.

Toda glej, kar nenadoma se razširi po baskovskih hribovih in dolehl vznemirjenje, kakršnega že dolgo let ni bilo. Številni sli prihajajo k Lekobidu in poročajo:

(Dalje prihodnjič.)

fronte je nezakonita, tiranska, izdajalec domovine in naroda, sovražnik Boga in Cerkve. Narodna vstaja proti ljudski fronti in njeni vladi ni samo pravična in dovoljena, ampak tudi obvezna in je s strani nacionalne vlade in njenih pridruženecv najsvetejša vojska, kar jo pozna zgodovina. Prepovedana je vsaka naravnostna ali posredna pomoč ljudski fronti; prav tako je v sedanjih okoliščinah prepovedana opozicija proti zakoniti, to je nacionalni vladi. Baskovski nacionalisti kot kristjani — da niti ne govorimo kot Španci nedopustno ravnaajo, ko se z oboroženo silo skupno z ljudsko fronto vojskujejo zoper nacionalno vlado.«

SILOBRAN

PROTI MORILCEM

P. Ignacij G. Menendez-Reigal da O. P. dalje piše, da španska vojska ni boj političnih strank, niti navadna državljanska vojska, ampak je boj za neodvisnost domovine, za vero in za individualni in kolektivni obstoj sam. Ako ima posameznik pravico, da se brani, ako je krivično napaden, toliko bolj ima to pravico narod kot tak.

Špancev ne morejo razumeti niti angleški materialisti niti francoski spiritualisti. Ko je španski narod videl, da so na vlado prišli razbojnik, ki je gledal, da vlada sama ubija može kot Calva Sotela, ko je opazil, da se ustvarja posebna organizacija, ki more uničiti vse, kar je v Španiji velikega in svetega, ko je zaslišal »Živela Rusija!«, tedaj se je zavedel, da je prišel čas, ko mora stopiti v sveti boj, v križarsko vojsko. (Nova Revija XVI [1937] 3—4).

POPRAVI!

V zadnji številki je ostalo nekaj napak, ki jih naj bralci blagohotno popravijo.

V naslovu mora biti 30. julija in št. mora biti 46.

Na strani 185 v prvem odstavku desnega stolpca črtaj ko gre za dogme in črtaj: ko se kaka dogma proglasi...

Na strani 186 v četrtem odstavku levega stolpca črtaj: Kako da so se našli katoliki,...

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale (Jože Godina).